

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

In Deo esse veram realem potentiam producentem non tantum respectu
personæ productæ, sed etiam respectu actus notionalis probabilius est. c.
2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

productum, nec respectu actuum notionalium, nec respectu personarum productarum; sed potentiam Dei ad generandum, vel spirandum nihil aliud esse, quam non repugnantiam terminorum, eodem prorsus modo, quo dicere solemus, Deus habet potentiam, ut sit Deus: probat primum, quia ubi non est vere productio elicita, vere non est potentia producat: hæc enim est respectu producti

Prima ratio.

motu actione, aut productione à se elicita: in Deo autem non est productio elicita: intra ipsum, nam generatio, reuera non est elicita: est enim idem omnino cum producente: productio vero elicita realiter differt ab eliciente: elicere namque realiter distinctionem denotat: ergo in Deo non est potentia producat intra ipsum. Deinde esse Patrem in Deo non est alicuius potentie productentis, sed non repugnantie terminorum: itaque Deus potest esse Pater non quidem potentia producente, sed non repugnantia terminorum ergo esse Filium non est potentie productentis, sed non repugnantie. Hæc sunt potissimæ rationes illius.

Secunda ratio.

Conuictus autem Greg. priori ratione, existimauit, in Deo non esse potentiam realem respectu actuum notionalium, sed tantum respectu personarum productarum. Sic docuit in 1. d. 7. q. 1. art. 1. ad 1. Aureoli, cui consentiunt Capreolus eadem diff. qu. 1. art. 2. ad 2. Aureoli, contra primam conclusionem. Caietan. & Cárar. in hunc artic. Idem docent de potentia creandi, eo quod putant inter Deum creatorem & creaturam non esse mediam actionem elicitam, similiter, nec inter Patrem generantem & Filium genitum: est enim solum relatio aut producatentis, aut producti per modum actionis: ac proinde potentia realis solum concedenda est respectu personarum productarum, non autem respectu productionis, quæ reuera non est elicita, cum non sit aliud, quam res producta. Nam quemadmodum, ut sit potentia realis respectu rei productæ, debet res producta distinguere realiter à producente, ita, ut sit realis potentia respectu productionis, debet esse actio vere & secundum rem media inter producatentem, & productum, ut ita actio quoque elicita sit à producente. Hanc sententiam indicare, videtur S. Tho. supra qu. 25. art. 1. ad 3. ubi concedit in Deo potentiam vere comparatam cum effectu, non tamen cum operatione: quia, inquit, operatio Dei non distinguitur ab ipsa potentia Dei, & in hoc art. ad 3. & qu. 2. de potentia, art. 1. in fine idem videtur docere.

Ratio.

CAPVT II.

In Deo esse vere realem potentiam producatentem, non tantum respectu personarum productarum, sed etiam respectu actuum notionalium, probabilis est.

Prima assertio.

Ego vero multo probabilius esse censeo, & magis secundum mentem Doctoris sancti, ponendam esse potentiam producatentem realem in Deo, non solum respectu personarum productarum, sed etiam respectu productionis, & actus notionalis. Quam in primis video mihi colligere ex S. Tho. in hoc art. cum enim in titulo quæsisset, utrum esset potentia respectu actuum notionalium, respondens in corpore disertis verbis eam concedit: & ad 3. respondet, in Deo esse potentiam huiusmodi respectu illarum actionem, secundum quas res aliquæ procedunt à Deo distinctæ vel essentialiter, vel personaliter tantum; cum tamen in eadem solutione dicat, non esse poten-

S. Thomas.

tiam huiusmodi respectu operationis immanentis essentialis, qualis est intellectio & dilectio. Neque quidquam aliud dicere voluit in quæst. 25. artic. 1. quem Caietanus, & alij pro sua referunt sententia, ut disputatione 102. cap. 1. notauimus. Solum enim ibi dicit, in Deo non esse potentiam secundum rem respectu operationum immanentium intellectu, & voluntatis, intelligit autem essentialis.

Ratione vero probatur, quia ad rationem potentie realis, non est necesse, actionem seu productionem distinguere à re producta, & ab ipso producente, eo quod ipsa actio non est id, quod producat: sed quasi medius actus, quo res ipsa & effectus producat, qui sola nostra consideratione medius est, & à relatione & producti sola ratione differt: satis autem videtur distinguere rem productam à producente: sic enim ipsa vere elicita, & egreditur ab agente, eius autem egressio est actio media inter illam & principium producatentis: ut inuis autem duplex actus huius egressus intelligitur, alter, qui dicitur origo actus, & est idem realiter cum relatione producatentis: alter, qui dicitur origo passiva, & est idem realiter cum relatione producti. In productionibus quidem rerum creaturarum id licet intueri, nam fieri res ab agente creato nihil aliud secundum rem videtur esse, quam ipsa relatio producti considerari per modum viæ: vel si dicatur modus aliquis illius rei ita consideratus, qui in rebus, quæ non pendent ab agente, continuo desinit esse, reuera iam producta; in aliis vero, ut in lumine, & intellectu elicente intellectionem, quibusdam videtur non distinguere ab ipsa re producta, eodem modo est ipsa creatio in re creati. Cum igitur dicamus, in intellectu nostro esse potentiam realem, non solum ad rem productam, sed ad productionem illius, in Sole similiter ad lumen producatum, & ad illuminationem, sequitur, necessariam esse distinctionem realem inter originem & personam productam, ut in Deo dicatur esse potentia secundum rem, non tantum ad personam productam, sed etiam ad ipsam originem & actum notionalium.

Neque quidquam obest, quo minus in Deo hæc potentia, esse idem ex natura rei cum essentia diuina, & persona producente; ut enim dicatur potentia realis ad aliquam operationem, aut ad aliquam rem productam, non opus est realiter distinguere ab eo, cui inest: sed sufficit distinguere realiter à re ipsa producta, ut notauimus supra disputatione 102. cap. 1. Quod circa existimo etiam manifeste Aureoli, cum asseruit, potentiam in Deo, ut sit Filius, non esse aliam, quam, ut sit Pater: cum cum Filius secundum rem vere producat, non autem Pater; potentia, ut sit Filius, & producat, est realis, ut autem sit Pater, qui non producat, non est realis.

CAPVT III.

Respondetur argumentis Aureoli, & aliorum.

Am vero ex dictis soluta manent duo argumenta Aureoli. Ad prius enim dictum est, quod vere potentiam producatentem in Deo, non sit productio realiter distincta à re producta: quin imo hoc non obstante, esse potentiam respectu etiam actuum notionalium, quia ad ipsam